

ÉT VÁGY az imákra

1990. október 27.

Hajnal volt és esett. A felhők felszívták a fényt. Kimentem az erkélyre cigarettázni. Ma gyűjtök rá utoljára, aztán *leteszem a cigit* – fogadtam meg. Volt nálam két karton Rothmans, és néhány doboz St. Moritz. Elszívom vagy elosztogatom mindet – motyogtam magam elé, miközben ujjaim között pörgettem a benzines öngyújtómat. A Romániából csempészt cigarettákat Peregen vettem. Minden környékbeli településen volt egy-egy ház, ahol nagy tételben árulták a cigarettát, de aki akart, az Johnny Walkert és Absolut Vodkát is vehetett. A szél előtört rejtkehelyéről, amikor kinyitottam a masszív erkélyajtót. Vissza mentem a ballonkabátomért, majd rávettem a pizsamámra. Úgy néztem ki, mintha a bolondballagásomra készülnék. Ahogy kinyitottam a Rothmans dobozát, megcsapott a pácolt dohány édes illata. Békésen sárgállott a postaláda, a kerti kőoroszlán hátán megcsillant az eső. Mintha iszapmáz borította volna méltóságteljes alakját, mintha nemrég húzták volna ki a Dunából. Hallgattam az eső neszezését, miközben egy taxi hajtott el a házunk előtt. Bizonyára a Dózsa György és a Thököly sarkán blokádot biztosító társát váltja a sofőr – gondoltam. A taxis blokádnak második napja. A lehető legrosszabbkor – szívtam bele mélyen a cigarettámba. Több ezer taxi bénította meg Budapestet, és az ország szinte minden városát. Az öbölháború, és a szovjet olajszállítás akadozása miatt a kormány október 25-én hatvanöt százalékos benzináremelést jelentettek be, hogy az intézkedéssel elrettentsék az embereket a felvásárlástól. Az országnak négy napra elegendő olajtartaléka volt. A blokádnak ideje alatt csak a tűzoltók, a mentők és az országból kivonuló szovjet csapatok közlekedhettek zavartalanul. Jártak a vonatok is, így anyámék el tudnak indulni, talán már hajnalban vonatra szálltak. Az ország megbénult, csak azzal vigasztalhattam magam, hogy legalább volt időm naplót írni. Nem írtam rendszeresen, csak a fontosabb eseményeket foglaltam össze. Közben mindent kikészítettem, Király Tibit csak fél évre vártam. Senki nem tudta, hogy reagál majd a fél éve megválasztott kormány a blokádra, annak ellenére, hogy a híradókban bemondták: a rendőrség és a honvédség *nem lép fel erőszakosan*. Senki nem állt a helyzet magaslatán, a kórházban lábadozó miniszterelnököt a belügyminiszter helyettesítette, aki részegen majdnem kiesett az Országház ablakából. A taxisok a Parlament elé vonultak, és kérték, hogy vonják vissza a döntést, a közlekedési miniszter azonban elutasította a követelésüket. Válaszként a taxisok az ország több pontján megbénították a forgalmat.

Október 26-án Mission-koncerten voltunk a Budapest Sportcsarnokban. A nézőtér egyharmadát fekete drapéria takarta el, a blokádnak miatt nem volt telt ház. Az is zavart, hogy Wayne Hussey, a zenekar frontembere bordó ingét letépvé félmeztelenül énekelte a *Severinát* és a *Garden Of The Light*-ot. Egy elegáns dark-rock zenekar énekese ne vetközzön a színpadon. Bambi nem aludt nálam, délelőtt sem láthatom. Azt beszélik, Budapesten több a taxis, mint New Yorkban, húszezren dolgoztak engedéllyel és több mint ötezren feketén, és olyan CB-rádiós hálózatuk van, amilyennel csak a rendőrség, a mentőszolgálat és a hadsereg rendelkezik. Persze, a CB nem titkosított, tehát a rendészeti egységek is hallották miről beszélnek a *mákos tészta pulóveres* taxisták, mégis sikeresen szervezték meg a blokádot. Bambi hasonlította a fehér és sötétszürke szövésű pulóvert a mákos tésztaéhoz, amin akkorát nevettem, hogy ha akartam volna sem titkolhattam: utáltam a taxistákat. Azt hitték, hogy ha a Magyar Tudományos Akadémia tagjait fuvarozzák, máris partnerei lettek a kutatóknak. Kulcstartójukat forgatva minden szerencsétlenségüket a képedbe vágják, hogy ők legyenek a középpontban. Kurvákat vittek szállodákba, de a blokádnak idején ők lettek a tiszta erkölcs felvigyázói. Nekik a szabadság csak több pénzt jelent, és összehangolt lámpákat a Váci úton. Ha valahol hetvennel lehet menni, akkor ők nyolcvannal mennek. Felfalta őket az unalom, amikor a droszton a *Kacska magazin* apróhirdetését olvasták. *Idős úr baszna, baszatna, nyalna, nyalatna*. Pedig a szabadságot törvények és intézmények kötik meg, mint meredek partfalat a bokrok gyökerei. Idáig rendben is lennének.

Nagy nap várt rám, rosszul aludtam. Mikor elbúcsúztam Bambitól, csókot próbáltam nyomni langyos hajára, de kibújt az ölésemből. Azzal váltunk el, hogy három órakor találkozzunk a Hermina kápolnában. Egyik pillanatban boldogságot éreztem, a másikban ürességet. Már hetek óta zajlik életünk legfontosabb eseményének előkészítése. Rokonaim nem segítettek. Anyám tudomásul vette a hírt, és csak annyit mondott, hogy *igen...* Felvitte a hangsúlyt, majd kivárt: vajon mi lesz a folytatás?

- Anya, itt a meghívó, megnősülök.
- Igen...?
- És azt szeretném, ha eljönnél.
- És a Bambino nem jött most veled?
- Nem, Bambinónak, hanem Bambinak becézik, tudod, az őzike... És most nem jött, mert lebetegedett. De nem akartam tovább húzni a meghívást.
- És, nekem mit kell csinálnom?
- Esetleg bort kéne szerezni.
- Az van. Amennyi kell. Elviszed?
- Csak, ha nem gond.
- Miért lenne gond, kisfiam... De én nem tudom felvinni. Nem hagyhatom magukra az állatokat, nem hagyhatom itt a kertet.
- Összel milyen munka lesz a kertben?
- Égetni kell a gazt. És ki szedi össze a tojásokat?
- A szomszéd.
- Jó, de kit kérjek meg, hogy a disznóknak adjon?
- Richárdot.
- Miért? Őt nem hívod? Mert akkor én sem megyek.
- De hívom őt is. Este eljön úgyis...
- Nem viszed el hozzájuk? Úgy illik.
- És elmenni a gyereked esküvőjére, azt vajon illik, vagy nem illik?
- Na jól van!
- Átjön, nem?
- De.
- A szomszéd nem tudja megegetetni a disznót?
- De, azt hiszem, megkérhetem.
- Örülsz egyáltalán, hogy megnősülök?
- Örülök, igen! Hogy mondhatasz ilyet?

- Nem mondtam, kérdeztem...
- Örülök, de a te őziked családja nem a mi szintünk. Nem fogadják el az ilyenek a vidékieket.
- Az ő apja még vidéki volt.
- De már nem az. Már bécsi úr...
- Orvos, nem úr.
- A fenét nem az!
- Persze...
- Örülök neki kisfiam, csak izgulok. Orvos lesz a menyasszonyod, orvos az apósod, anyósod pedig valami hivatalban dolgozik.
- Egy minisztériumban.
- Rádásul...
- Én pedig építész leszek.
- Még csak leszel.
- Bambi sem orvos még. Csak lesz. Itt a meghívó. Természetesen kiemelt helyed van a fő asztalnál.
- Szép meghívó. Megnézhetem?
- Azért adtam!
- *Október 27-én, tizenöt órakor, a Hermína kápolnában. Vacsora a Gundelben...* Fiam, én oda akkor sem tettem be a lábam, amikor olyan szép voltam, mint a te Bambid.
- Jaj, anya, ne csináld már! Az csak egy étterem. Nem csinálunk körítést, nem lesz beöltözött vőfély, meg versikék, rigmusok, nem is lesznek sokan, ezért úgy döntöttünk, hogy egy elegáns éttermet választunk.
- Ott ugye a tányért is megmelegítik?
- Nem tudom, nem is érdekel.
- De tánc azért lesz?
- Nem lesz?! Milyen lakodalom az, ahol nincs tánc?
- Vacsora lesz. Mi ilyet szeretnénk.
- Furcsa lesz, az egyszer biztos.
- Ha el akarsz jönni, jelezd, intézek kocsit, szállást, mindent! Ajándékra nincs szükségünk.
- Meglátom fiam! Szeretnék menni!
- Azért gratulálsz?
- Persze, hogy gratulálok! Hogy gondolhatsz olyat, hogy nem gratulálok?

Beköltözésem után egy évvel megvettem Lacitól a Cházár András utcai lakást. Úgynevezett fiktív cserével jutottam hozzá. Az önkormányzati bérleményt papíron elcseréltük a peregi ház nyári konyhás melléképületére, azzal a záradékkal, hogy két hónap múlva lemond anyám javára a házrészről. Így is történt. 400.000 forint volt, plusz én fizettem az ügyvéd költségeit. Szükségem volt hitelre, de az ifjúsági takarékbetét és a jelvénygyártásból származó kis haszon fedezte a költségek több mint felét. A jelvénybiznisz 1990 őszén összeomlott, már senkit nem érdekeltek a kitűzők, legfeljebb cégektől vagy pártoktól várhatunk volna megrendeléseket, de ezen a szinten már nem tartottam érdekesnek a munkát. A gépünk is elromlott, nem volt értelme megcsinálni.

A Cházár András utca és környéke Zugló a belvároshoz és a Városligethez is közel eső elegáns része. Igaz, hogy minden ház felújításra szorul, minden mállik, minden rozsdás, de még kivehető a környék egykori eleganciája. És itt áll a házunk, illetve a lakásunk. Hatvanöt négyzetméter, két szoba, konyha, nagy erkély, ahonnan egy oroszlán sörényét látjuk, ha kimegyünk meginni a reggeli kávékat. Az első hónapokban minden este gáz sprayvel a kezemben aludtam el, mert nem volt kapucsengő, a kaput nem zárták, bárki bejöhett. A cylinder zárat nem cseréltem ki, valahogy nem jutott eszembe. Bambi vetette fel, hogy lecserélhetném ezt az olcsó vacakot, mert ránk rúghatják az ajtót. Már másnap szerelőt hívtam, és felrakattam egy hevedert is. Anyám nem jött föl lakásnézőbe, hiába kértem, hogy nézze meg, hol él a fia. Akkor sem jött föl, amikor, mint bérlő, a nevemre került a lakás, és akkor sem, amikor tulajdonos lettem. 1990 áprilisában, a választások után

két nappal *fillérekért* eladta az önkormányzat. OTP-hitelből és a jelvénybiznisz utolsó forintjaiból ki tudtam fizetni. A vigyorgó, sárga fejes jelvény önbeteljesítő módon működött. Ez volt a kitűző ipar utolsó nagy dobása, és nekünk pont összejött. Ötezer darabot gyártottunk, utána elromlott a gép, és az ipar is leáldozott. Végül a mosolygós arcnak és a *Don't Worry, Be Happy!* feliratú jelvényeknek köszönhettem, hogy már nemcsak a bérleti jogot, de a tulajdonjogot is meg tudtam szerezni. Anyám szerint a kitűzők gyártása miatt megüthették volna a bokánkat, de legálisan vittük az ipart. Így is megérte.

Rajongtam anyámért, mindenben segitettem neki, támogattam, minden este felhívtam, nemcsak képeslapot, hanem dísztvíratot küldtem a születésnapjára, előfizetést intéztem az akkor induló magyar *Burdára*. Az 1987-es Moszkvai megjelenés után, amikor is Aenne Burda a moszkvai látogatásakor találkozott Raisza Gorbacsovával is, nálunk is kapható lett a *Burda Modem*. Persze, anyám semmit nem varrt meg magának, de azt ígérte, hogy az esküvőnkre onnan néz ki valami egyszerű, elegáns ruhát, *hogy ne hozzon szégyent rám*.

Gyermeki szeretettel fordultam felé, de ő valójában Richárdhoz ragaszkodott, mert Richárdnak szüksége volt a gondoskodásra, és nem hagyta el, én viszont elköltöztem, a Pestre költözéssel azt jeleztem, hogy nélküle is boldogulok. A bátyám minden nap kimotorozott Peregre, vagy ha spórolni akart a benzinnel a hó végén, akkor biciklivel ment, ami figyelemre méltó teljesítmény, hiszen oda-vissza több, mint tíz kilométer a távolság. Vitt neki Juli főztjéből. Vagy ábuszozott hozzá, ha úgy jött ki a lépés. Ez végül is szép tőle, el kell ismernem, hogy tényleg odafigyel rá, csak azért nem megy át, hogy gyötörje. Ha anyám *helókéval* szólt bele a telefonba, és igennel és nemmel válaszolt a kérdéseimre, tudtam, hogy ott van, és hogy valószínűleg a *Sportfogadásból* írja ki éppen a totótippeket. Így képzeltem. A lapot anyám Richárd kedvéért járatta tovább, apánk halála után. Ha ott volt a bátyám, megváltozott a hangszíne, felvitte a hangsúlyokat, jelezte, hogy legjobb, ha leteszünk a telefont. Nem mondta ki a nevem, azt sem, hogy kisfiam. Maradt a *szia* és a *helóka*.

Amikor hazaértem kétszázharminc kilométer levezetése után, az üdvözlés szertartását követően kiment a kertbe és csak fél óra múlva jött elő ismét. Amikor ezt szóvá tettem, úgy nézett rám, mint aki nem érti.

– Tudod, fiam, mi kinn a tanyán... Aztán, amikor Peregre jöttünk, megdolgoztunk minden egyes tégláért – kezdett bele, miközben tartózkodó mosolya szüntelen ott ragyogott arcán.

– Hazajöttem, négy órát vezettem. Nem mondom, hogy akkor most azonnal enni kérek, csak azt, hogy beszéljünk, igyunk meg egy pohár sört, együnk valami édeset vagy sósat.

– Megmelegítsem a vacsorát?

– Nem enni szeretnék, hanem beszélgetni.

– Fiam, csak éhes vagy! Enni kell!

– Még nem vagyok éhes.

– Majd akkor eszel később. Rendben van! Gyorsan leszedem a rezgőt, hogy összeköszem a margarétával, mert viszem ki hajnalban a piacra. Pár perc, és jövök vissza, na! De gyere velem, kinn is tudunk beszélgetni!

– De a kertben csak a kertről beszélgetnénk!

– Nem csak arról! Na, gyere! Megmutatom, milyen sokat nőtt a bab! Hogy átütötte azt a száraz, cserepes földet!

Itt, a Cházár András utcai kertben nincs bab, sem paradicsom. Csak elhanyagolt virágsorok, aranyeső és fügefafa. Kezem szürke volt a grafitól, mert a kézfejem élével mindig felszedtem a grafitot tónusozás közben. Vonalzót nem használtunk, irányt és arányt mérni viszont fél szemmel, ceruzát előretartva, azon mérícskélve lehet. Hiába sikáltam körömkéfével, nem jött le teljesen. Bekentem Atrix krémmel, majd újabb cigarettára gyújtottam. Anyám mindig furcsán nézett rám, amikor hunyorogva előrenyújtott ceruzámmal mérícskéltem valamit. Ha hunyorítok, élesebben látom a tónuskülönbségeket és az árnyékokat. Már a hétköznapi életben is hunyorogtam. Talán kissé körülményes is lettem. Az építész

nem lendületes mozdulatokkal, hanem fix, feszes csuklóval rajzol, és mint egy rajzgép egyenes vonalat húz. Már csak ezért sem tartottam magam afféle művésznek. Nem önmagam akartam megvalósítani, kezdetleges tervrajzaim elkészítését feladatoknak fogtam fel, nem alkotásoknak. Volt, hogy anyám rajzolás közben zavartan megkérdezte, hogy tudnék darálni egy kis kukoricát a tyúkoknak. Nem volt probléma. Sosem okozott gondot a darálás, a tyúkól kiganézása, vagy a trágya szétterítése a kertben. Szerettem fát vágni, jól esett megkapálni a krumpli földjét. Levegőn voltam, erősödtem. Ilyenkor felvettem nyolcadikos ballagási félcipőmet, amit lefújtam fekete Neolux spay-vel. Eredetileg fehér színű volt, ami mégiscsak vállalhatatlan. Ha hazamentem, átöltöztem a peregi ruháimba, és belebújtam a befestett cipőmbé. Úgy néztem ki, mint aki a tehenészetben dolgozik. Mintha a bátyám kollégája lennék. *Szürrealis*. Évek óta foglalkoztatott, hogy miért romlott meg Richárddal a kapcsolatom, és hirtelen bevillant. Az idegen szavak miatt.

Azzal kezdődött, hogy azt mondtam az *egyértelmű* helyett, hogy *evidens*. Emlékszem, sokáig nem is tudtam, hogy pontosan mit jelent a szó, csak sejtettem, és nem emlékszem, hol hallottam, nyilván a tévéből, talán egy interjúból, esetleg valami filmből. *Evidens* – mondogattam magamban, amikor azt a kérdeztem magamtól az ABC-ben, hogy veszek-e Pepsi-Colát. Még szép! *Evidens*, hogy veszek. Nem bírnám ki a hétvégét kóla nélkül. Richárdot idegesítette. Aztán egyre több idegen szót építettem a szókincsembe, és egyre jobban bosszantotta, hogy nem érti, amit mondok. Aztán egy spirálfüzetbe összeírtam az Idegen szavak szótárából azokat a kifejezéseket, amikről úgy gondoltam, hogy a hasznomra válhatnak. *Addagio, adekvát, ad hoc, affinitás, áfium...* Szerinte apánkat akartam majmolni, az ő kedvét kerestem, pedig csak néhány idegen szót használt. Gyerekként sokszor hallottam, ahogy anyámnak indulatosan, de suttogva mondta, amikor azt hitte, hogy alszom.

– Nem fogok kanosszát járni.

Amikor nagyobb lettem, azt hittem, hogy ez egy tánc, aztán egyszer, amikor a könyvtárban jártam, eszembe jutott, hogy megnézem az Idegen szavak szótárában. Miért, és kitől kellett volna apámnak bocsánatot kérnie? Ez nem *kardinális* kérdés – folytatta. Mi az, hogy *kardinális*? Titkokat képzeltem az idegen szavak mögé, hiszen eleve olyat jelentenek, amit az átlagember nem is ért. Egy titkos nyelv, ami azért van, hogy valamit elrejtessenek. Annyi foglalkoztam a szótáram összeállításával, hogy a végén észre sem vettem: használni kezdtem a szavait. De nem azért, hogy apámnak imponáljak. Neki csak olyanokat mondtam, hogy *nem kardinális kérdés*, most még eldöntenem, hogy melyik gimibe megyek, mert még csak hetedikes vagyok. Közben fél szemmel figyeltem, mit reagál rá. De *evidensnek* vette, hogy használok idegen szavakat. Richárdot egyre jobban idegesítette, hogy *nem magyarul beszélek*. Talán ekkor, hetedik nyarán távolodtunk el egymástól, talán én húztam falat közénk, szavakból. Azt mondta, hogy *apámnak verem a nyálam azzal, hogy okoskodom*. De nem én lettem ellenséges, hanem ő. Én távolítottam el magamtól, de nem volt ebben tudatosság. Nem gyűlöltem, csak tudomásul vettem, hogy nem más dolgok érdekelnek minket. Ő viszont gyűlölt, és egyre többet provokált. Ahogy ő is érezte, hogy izlésünkben egyre messzebb kerültünk egymástól, úgy lett egyre ingerültebb velem. Mindez a szüleinknek fel sem tűnt. Vagy ha igen, nem akartak tudomást venni a néhány hónap alatt kialakult és aztán tartósan bizonyuló elhidegülésről. Egy idő után Richárd azt gondolta, hogy szégyellem őt mások előtt. Nem tévedett. Anyám szerint megértőbbnek kéne vele lennem. Szüleim aggódva nevelték, annyira látszott az aggodalom a szemükben, hogy ezt a bátyám is érezte, és össze is zavarta. Csak akkor lettek felszabadultak, amikor megszülettem, Richárdon pedig szép lassan eluralkodott a féltékenység.

A Gundelt Bambi apja intézte. Nagyzolás, persze, hogy az, engem is feszélyezett, de beláttam: ha tényleg elegáns és méltóságteljes vacsorát akartunk, és csak ötven vendéget hívtunk, akkor lehet a Gundel is. Nincs tánc, nincs vőfély, csak zongoristából, nagybőgősből és jazzgitárosból álló alkalmi zenekar, akik a vacsorához illő Nat King Cole-féle jazztémákat játszanak. És ha véletlenül *elkalandoznak*, és előkerül egy-egy sláger, az sem lesz baj.

Nem akartunk sátrat és girlandokat, csak visszafogott eleganciát, és ezt Budapesten csak a Gundeltől remélhettük, ezt el kellett ismernem. Mindenképpen Pesten akartuk tartani, Peregen még művelődési ház sincs, hogy az udvarában kopasszák az asszonyok a tyúkokat. Bambi szülei a Gundelt akarták, ami túlmutatott a lehetőségeimen, de az apjával nem lehetett vitatkozni. Kifizettem a lakást, az esküvő rám eső részét, és nem maradt egy fillérem sem. *Egyszer nőülök, az legyen olyan* – mondogattam mániákusan magamban. Menyasszonyom kivételes nő, megérdemli.

Vannak férjek, akiknek csak sejtetniük kell, hogy vágyódnak valamire, máris teljesül, amit óhajtanak. A nő máris ugrik, szalad, hogy teljesítse. Csakis a férj vélt óhajaihoz igazodik, megpróbálja kitalálni azokat. A nő élete, kapcsolatai, a gyermekek nevelése – mindezek a férfi akaratahoz idomulnak, sőt a nő igyekszik kitalálni azt is, ami a férfiban még meg sem fogalmazódott. A férfi azt gondolja, hogy ő nem rossz ember, mert a szerény feleségében látja tükröződni magát. A menyasszonyom nem ilyen. Nedeczky Helgának hívják. Soha nem láttam szebb nőt nála. Nem kellett emlékművet állítanom a vágyakozásaimnak, azonnal megtaláltam azt, akivel boldog lehetek. Nem volt könnyű a hozzá vezető út. Sőt, olyan nehéz volt, hogy még most sem hiszem el, hogy a feleségem lehet. Sok minden történt Kádár temetése óta. Kikiáltották a köztársaságot, 1990 áprilisában lezajlottak a demokratikus választások.

Helga gyerekkorában egy Dessewffy utcai, hetvenkét négyzetméteres, ötemeletes klinker téglás bérházban lakott édesanyjával. Az art deco hatású franciaudvaros épületet Vogel Jenő tervezte 1931-ben. A második emelet magasságában az évszakokat megidéző puttók bámulják az ötszáz méterre található Teréz körút forgalmát. Az egykori csillagos háztól néhány percre található a Nyugati pályaudvar és az Oktogon és az Operaház is, és Helga anyjának Szalay utcai munkahelye is sétátávra volt. Amikor 1986-ban elköltöztek az Rózsadomb alján megbújó Nyúl utcai villaházba, Helga úgy érezte, hogy vidékre került. Nehezen szokta meg az apjától kapott lakást, nehéz volt megbékélnie azzal, hogy nem volt minden épület földszintjén bolt, étterem, fodrászat, gyógyszertár vagy éppen cukrászda. Egykori bérházuk mögött áll a Lovag utcai általános iskola, aminek lichthof ablakából kilátott az *isi* udvarára, és ha valamelyik szünetben hazaszaladt egy otthon felejtett füzetért, még a nappaliból is hallotta az egyenletes gyerekzsivajt. Az a tény, hogy a szomszéd épületben volt az iskolája, magabiztosságot adott neki. Kitűnő volt, a legjobb tanuló az évfolyamában. Olyan otthonosan érezte magát a Dessewffy utcában, Belső-Terézvárosban, mintha csak egy faluban élt volna. Minden nap hazavitt húsz deka lekváros Nérót az 1918-ban alapított Jókai utcai Hamdi cukrászdából, minden héten bement a Nagymező utcai papír-írószerbe kínai szagos radírért, matricákért, Pax betétért vagy néhány HB-s ceruzáért, augusztus elején már minden tankönyvét becsomagolta, sőt át is lapozta azokat, egy-egy fejezet elolvasott, és alig várta, hogy kezdődjön az iskola. Nem stréberségből, mert szinte sosem tanult, hanem mert mindenre kíváncsi volt. Második osztály végén egy augusztusi nap elolvasta a *Kapcsi Csun* című kínai népmesét, és amikor novemberben erre a történetre került a sor az iskolában hibátlanul felmondta. Bámulatos a memóriája, az anyja biztos volt benne, hogy majd felveszik az orvosira, és komolyabb karriert fut majd be, mint Helga már Bécsben praktizáló apja, aki egy szép április végi nap úgy döntött, hogy többé nem jön haza az osztrák *májás* konferenciáról, hanem kinn marad a szintén sebész kolléganőjével Szalay Magdával, aki – és ez különösen bosszantotta Weiss Jutkát – idősebb volt nála három évvel. Helga anyjával minden vasárnap délelőtt beült az Andrásy úti Művész cukrászdába. Egyik héten puncszezletet kért, a következő héten oroszkrémet, Jutka pedig flódnit és Lipton Earl Grey teát. Anyja ilyenkor felvette a barátnő szerepét, és megpróbálta kitapogatni, hogy a kamasz lánya hányadán áll a fiúkkal. Mindig azt a megnyugtató választ kapta, hogy nem érdeklik a pasik, és ez többé-kevésbé meg is felelt a valóságnak. Helga hétéves korától versenyszerűen vívott, minden reggel hatkor kezdett a BVSC Tanács körüli vívóteremben, és fél nyolcra már vissza is ért a Lovag utcai iskolába. Hétvégén pedig versenyekre járt, így egész élete a vívásról szólt, amit akkor hagyott abba, amikor felvették a Fazekasba. Kisétált az Operához, végigment az Andrásyn, majd a De-

ák téren balra fordult, és a máris ott volt a vívó klub a Wälder Gyula Madách téri épület-sora melletti házban. Semmit nem érzett olyan otthonosnak, mint ezeket a kora reggeli sétákat a szinte teljesen üres belvárosban. Fél hatkor még hallotta a bérházudvarok fái csiripelő madarakat, de amikor negyed nyolckor az iskola felé ballagott, már mindent elnyomott a forgalom ütemes zaja. Megkérdeztem tőle, hogy miért a párbajtőrt választotta, miért nem a ritmikus sportgimnasztikát, vagy az úszást.

– A szakirodalom szerint a kreatív edzésterv, a fizikai és mentális tulajdonságok mellett kiemelt fontosságú a szerencse. És ettől pont olyan, mint az élet. És ne felejtsetd el, hogy a küzdelemben fontos szerepe van a két vívó érzelmi viszonyának!

De egy idő után már unta a 3×14 hétre tagolt éves felkészülést, az első 14 hét alapozó munkáit, az erősítést, a futásokat, az ugrókötelezést. Számos érmet nyert, de ezeknek sem örült, mert nem a győzelem motiválta, hanem sokkal inkább az, hogy ne kapjon ki. És amikor az edzője átment a Honvédba, elérkezettnek látta az időt, hogy erre hivatkozva végleg abbahagyja vívást. Arról nem is beszélve, hogy a gimnáziumi tanárai elvárták, hogy külön-órákra és versenyekre járjon matematikából és fizikából, így számos hétvégi versenyt kellett kihagynia, ezért a gimnázium első évének végén az anyja szemében is logikus lépésnek tűnt a sport felfüggesztése. Helga a napi edzések ellenére is törekeny és légies maradt. Hogy ne tűnjön kemény, éber, támadásra kész nőnek, szinte öntudatlanul is rájátszott a légies, finom mozdulatokra. Ahogy abbahagyta a vívást, megnöttek a mellei az addig fiús alkatú, vékony lánynak, és néhány hónap múlva igazai nő lett belőle. Bécsben élő apja is azt szerette volna, ha lánya az orvosira megy, ő is elfogadta, hogy befejezte a vívást, amiben 1984-ben korosztályi ezüstérmet is nyert. Helgának mániája lett a biológia és az orvoslás, már tizenöt éves korától minden energiáját a tesztek gyakorlására fordította, és olyan fanatikus lett, mint a gimnázium egykori tanárai, akik 1945-ben szánkón vontatták el az iskolára hullott, fel nem robbant bombákat a Duna partjára. Helgát nemcsak a gyógyítás érdekelt, ha apja lelkesen beszélt a Mercedes autógyárról, másnap utána olvasott a könyvtárban, de amikor a rádió *Társalgó* című műsorában arról volt szó, hogy érdemes lenne újra kiadni Hamvas Béla munkáit, felment az Országos Széchényi Könyvtárba, és elolvasta az addig csak kéziratban létező *Karnevákt*. Helgából bármi lehetett volna, ügyvéd, mérnök, gimnáziumi tanár, kutató, ő maga volt a *lehetőség* az elképesztő logikájával, memóriájával és empátiájával, mégis mindennél jobban izgatta a gyógyítás. A fiúk nem érdekelték igazán, az apja bűvöletében élt, fel sem merült benne, hogy a korosztályából bárkivel is összejöjjen. Viszont elbűvölték a sebészek, a finom, de határozott mozdulataik, önfeláldozásuk, tudásuk és kiegyensúlyozottságuk. Én nem vagyok kiegyensúlyozott, ráadásul Helga másfél évvel idősebb nálam. Akkor miért szeretett belém? Talán azért, mert minden különbözőségünk ellenére úgy éreztük, mintha együtt nőttünk volna fel. Olyan dalokat idézett a televíziós mesejátékokból, amiket azt hittem, rajtam kívül senki nem jegyezt meg, és olyan interjúkat tudott idézni a Pajtás újságból, amikre a barátaim közül senki nem emlékezett, ismerős volt számára az óvodám, pedig sosem járt ott. ■ ■ ■

Poós Zoltán: 1970-ben született Battonyán. 1992-ben jelent meg első kötete a Cserépfalvi gondozásában, majd hat verseskötetet, három regényt és több esszékötetet is publikált. 2002-ben Zelk Zoltán-díjat, 2012-ben Füst Milán-díjat kapott. Az *Étvágy az imákra* című új regénye könyvhétre jelenik meg a Kalligram gondozásában.